

קול קורא להצעות מחקר בנושא

חוסן וחינוך

בחמ"ד ובמערכת החינוך כולה

**המכללה האקדמית לחינוך חמדת הדרום מבקשת להרחיב את הידע האקדמי
על הקשר שבין חוסן וחינוך.**

לפיכך מציעה המכללה מענק בסך 75,000 ש"ח למחקרים בנושא זה.

הרציונל

מכללת חמדת הדרום חרתה על דגלה את הפדגוגיה של חוסן.

פדגוגיה של חוסן היא האמונה שחלק מתפקידם של נשות ואנשי חינוך הוא הגברת החוסן של התלמידות והתלמידים. מעבר להקניית ידע ומיומנויות דיסציפלינריות, ומעבר לעיצוב זהות ערכית, גננות, מורות ומורים אמורים לפתח בקרב התלמידות והתלמידים את היכולת להתמודד בהצלחה עם הקשת הרחבה של האתגרים שמזמנים החיים לכל אחד ואחת מהם.

פדגוגיה של חוסן מפרשת את מושג החוסן באופן מורחב. במובנו הראשוני, החוסן הוא היכולת שלא להתפרק במצבים משבריים, להסתגל לנסיבות החיים הנגרמות בעקבותם ואף לצמוח מתוכם. אולם החוסן מתמקד לא רק בהתמודדות עם משבר ותוצאותיו. החוסן הוא היכולת להציב מטרות שאפתניות ולהשיגן, גם מתוך נתוני פתיחה מאתגרים, ולמצות את הפוטנציאל האישי כמרכיב מרכזי להצלחה בעתיד.

פדגוגיה של חוסן מאמינה שנשות ואנשי חינוך יכולים לפתח ולטפח את החוסן של התלמידות והתלמידים תוך כדי ההוראה והלמידה. טיפוח החוסן אינו תפקיד נוסף המוטל על הגננת או המורה, בנוסף לעבודת ההוראה, אלא דרך ייחודית של הוראה, אשר בד בבד עם הקניית ידע ומיומנויות תורמת גם לחוסנם של התלמידות והתלמידים.

כדי לקדם את המחקר בנושא זה, מציעה המכללה מענק בסך 75,000 ₪ למחקרים שיעסקו בחוסן וחינוך.

דוגמאות לנושאי מחקר רלוונטיים

- כיצד ובאיזו מידה תורמות הוראה ולמידה לחוסן של תלמידות ותלמידים?
- באילו דרכים וכלים יכולים נשות ואנשי חינוך להגביר את החוסן של תלמידות ותלמידים?
- מהי השפעתם של מנהלות ומנהלים על החוסן של תלמידות ותלמידים?
- אילו מאפיינים ופרקטיקות של מוסדות חינוך תורמים לחוסן של תלמידות ותלמידים?
- מה הזיקות הקיימות והאפשריות בין החוסן של עובדות ועובדי הוראה לבין החוסן של תלמידות ותלמידים?
- כיצד יש להכשיר עובדות ועובדי הוראה כדי שיוכלו לפתח ולטפח את החוסן של תלמידות ותלמידים?
- מה התוצאות של התערבות מוכוונת חוסן? כיצד משפיעה התערבות כזו על תלמידות ותלמידים, על סגל ההוראה ועל המוסד החינוכי כולו?
- מה הזיקה של גורמים מערערי חוסן (מצב בטחוני, קורונה, מצב כלכלי ובריאותי בביתם וכדומה) על תפקודם של תלמידות ותלמידים?
- כיצד משפיע החוסן של תלמידות ותלמידים על מעברים בין מסגרות חינוכיות, כולל מעברים בין מוסדות חינוך של החמ"ד למוסדות חינוך ממלכתיים או חרדיים?
- כיצד תורם החוסן לתלמידות ותלמידים ממשפחות וקהילות בחתך סוציו-אקונומי נמוך?

דגשים

- א. על המחקר לכלול התייחסות ספציפית לחמ"ד (חינוך ממלכתי דתי). המחקר יכול להיות בהיקף רחב יותר, ולכלול מגזרים נוספים, אך יש להקדיש תשומת לב לייחודו של החמ"ד.
- ב. על המחקר לכלול המלצות הנוגעות לפיתוח מקצועי של מורים. הוא יכול, כמובן, לכלול המלצות גם בתחומים נוספים.

מסגרת המחקר

- א. המחקר המוצע יארך עד שנתיים.
- ב. המחקר יכול להיות בדיסציפלינות שונות – חינוך, פסיכולוגיה, סוציולוגיה וכדומה.
- ג. הצעת המחקר ותוצריו יכולים להיכתב בעברית או באנגלית.
- ד. זכות הקניין הרוחני על תוצרי המחקר יהיו בבעלותם של צוות המחקר ומכללת חמדת הדרום במשותף.

קריטריונים לשיפוט ההצעות

- א. התאמת נושא המחקר לדרישות הקול הקורא.
- ב. הערך המדעי של המחקר המוצע ועמידתו בסטנדרטים אקדמיים גבוהים.
- ג. הערך היישומי של המחקר המוצע ותרומתו הפוטנציאלית.
- ד. היתכנות תכנית העבודה (לוח זמנים ותקציב) והאמצעים העומדים לרשות החוקר.
- ה. הניסיון והכישורים של צוות המחקר (בהתבסס על קורות חיים ופרסומים).

דרישות מצוות המחקר

- א. דו"ח התקדמות המחקר ודו"ח תקציבי מדי שישה חודשים.
- ב. פרסום המחקר ותוצאותיו במאמרים אקדמיים בכתבי עת שפיטים ישראלים או בינלאומיים.
- ג. תקציר מונגש לאנשי חינוך וקובעי מדיניות.
- ד. הצגת המחקר בפני קהלי יעד מוגדרים על פי בקשת מכללת חמדת הדרום.

מענק המחקר

- א. מענק המחקר המוצע הוא 75,000 ש"ח. אפשר לשלבו עם תקציבים ממקורות נוספים.
- ב. 20% מהמענק יינתן לצוות המחקר כשכר (לצוות המחקר יהיו יחסי עובד-מעביד עם מכללת חמדת הדרום). שאר הסכום יינתן להם עבור הוצאות המחקר.

לוחות זמנים ופרטי הקשר

- א. מפגש זום למענה על שאלות לגבי הקול הקורא יתקיים ביום שני, י"ט בשבט תשפ"א – 1 בפברואר 2021, בשעה 10:00. קישור למפגש: <https://us02web.zoom.us/j/83827885434>
- ב. בנוסף, ניתן לשלוח שאלות לגבי הקול הקורא גם לכתובת מייל: research@hemdat.ac.il.
- ג. שאלות ותשובות נבחרות יעלו לאתר מכללת חמדת הדרום בקישור: <https://bit.ly/34UtXts>
- ד. יש לשלוח את הצעות המחקר לכתובת מייל: research@hemdat.ac.il. תאריך אחרון להגשת הצעות: יום חמישי, י"ב בניסן תשפ"א, 25 במרץ 2021.
- ה. תהליך מיון ובחירת ההצעות הזוכות ייעשה בידי ועדה אקדמית בראשות פרופ' אסתר אפללו, ראש רשות המחקר של מכללת חמדת הדרום.
- ה. תשובות תישלחנה במהלך חודש אפריל 2021.

מבנה הצעת המחקר

הצעת המחקר תיכתב בגופן דוד (להצעות בעברית) או Times New Roman (להצעות באנגלית) ברווח 1.5 ובשוליים של לפחות 2.54 ס"מ.

ההצעה תהיה בהיקף של עד 12 עמודים (לא כולל נספחים וקורות חיים של צוות המחקר), על פי המבנה הבא:

1. דף שער הכולל:

- א. כותרת המחקר
- ב. שמות החוקרות והחוקרים החברים בצוות המחקר
- ג. פרטי התקשרות עם החוקר/ת הראשית (טלפון נייד ודוא"ל)
- ד. תאריך התחלה מתוכנן, משך המחקר ותאריך סיום משוער
- ה. כלל התקציב המבוקש

2. תכנית המחקר

- א. מטרות המחקר
- ב. הרקע התיאורטי וסקירת הספרות הכוללת את הידע הקיים בנושא בארץ ובעולם
- ג. שאלות המחקר
- ד. שיטה: אוכלוסיית המחקר, המדגם ובחירתו, כלי המחקר, תכניות לאיסוף וניתוח נתונים והיבטים אתיים
- ה. חשיבותו של המחקר והחידוש שבו: תרומתו המדעית ומידת מקוריותו ביחס למחקרים דומים שבוצעו בארץ ובעולם. תועלתו העקרונית, היישומית והמעשית, השפעתו הפוטנציאלית וההשלכות הרחבות על מערכת החינוך
- ו. רשימת הפניות
- ז. נספחים (על פי הצורך. למשל: כלי מחקר).

3. תכנית עבודה

יש לפרט את שלבי המחקר המתוכננים ואת לוח הזמנים.

4. התקציב המבוקש

- א. יש לפרט את כל רכיבי התקציב.
- ב. יש לציין מקורות מימון נוספים אם ישנם.
- ג. אין אפשרות להקצות תקורה מתקציב המחקר.

5. אפשרויות להפצת ממצאי המחקר

פירוט כתבי עת מדעיים אפשריים, ישראלים או בינלאומיים, לפרסום מאמרים אקדמיים המתבססים על המחקר.

6. קורות חיים

קורות חיים מקוצרים של כל החברות והחברים בצוות המחקר המגיש את ההצעה, הכוללים פרטים אישיים, השכלה, דרגות אקדמיות, שייכות למוסד ותפקיד, ורשימת פרסומים.

בברכת הצלחה,

פרופ' זהבית גרוס
יו"ר המועצה האקדמית

פרופ' חיים שקד
נשיא מכללת חמדת הדרום